

Hallituksen esitys eduskunnalle yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisessa käytössä Suomen tasavallan ja Korean tasavallan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Korean tasavallan hallituksen välisen sopimuksen yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisen käytön alalla ja lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus allekirjoitettiin lokakuussa 2013.

Sopimuksen tavoitteena on edistää ja säännellä ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskevaa yhteistyötä Suomen ja Etelä-Korean välillä. Yhteistyön piiriin kuuluvat pääasiassa ydinenergian käyttöön liittyvä tut-

kimus, ydinaineiden ja ydinenergian käyttöön liittyvien laitteiden ja teknologian siirtomaiden välillä sekä ydin- ja säteilyturvallisuuden edistäminen.

Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun molemmat osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat oikeudelliset menettelyt on saatettu loppuun. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
3.1 Tavoitteet	4
3.2 Keskeiset ehdotukset	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	4
5 ASIAN VALMISTELU	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	6
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	10
3 VOIMAANTULO	11
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	11
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	11
4.2 Käsitteilyjärjestys	12
LAKIEHDOTUS	13
yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisessa käytössä Korean tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	13
SOPIMUSTEKSTI	14

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Suomessa ei ole ydinenergia-alan keskeisten järjestelmien ja komponenttien eikä ydinpolttoaineen valmistavaa teollisuutta. Sen vuoksi Suomen ydinenergiateollisuus on voimakkaasti riippuvainen tuonnista.

Ydinenergian käyttöön liittyy riskejä, joiden toteutuminen saattaa aiheuttaa maan rajojen ulkopuolelle ulottuvia uhkia tai vahinkoja. Riskeistä tärkeimpänä pidetään mahdollisuutta valmistaa ydinase tai muu ydinräjähdde. Myös ydinlaitosten turvallisuuden varmistaminen, mahdollisiin onnettomuuksiin varautuminen ja tahallisen vahingonteon estäminen edellyttävät toimenpiteitä, joita säännellään ja valvotaan viranomaismääräyksiin ja -toimin.

Ydinaseiden leviämisen estämiseksi ja turvallisuusvaatimusten harmonisoimiseksi ydinenergiaa käyttävät maat ovat sitoutuneet erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin ja järjestelyihin, erityisesti Kansainvälisen Atomienergiajärjestön, IAEA:n, puitteissa. Näiden toimeenpanon tueksi on lisäksi laadittu yhteisesti sovittuja suosituksia ja ohjeita. EU:ssa on voimassa ydin- ja säteilyturvallisuutta sekä käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huoltoon koskevat direktiivit, joilla yleissopimusten ja kansainvälisten suositusten määräyksistä on tehty EU:n alueella oikeudellisesti sitovia.

Suomi on osapuolena kaikissa Suomen kannalta oleellisissa kansainvälisissä ydin-alan sopimuksissa, joista keskeisimpiä ovat sopimus ydinaseiden leviämisen estämisestä (SopS 10 ja 11/1970), ydinturvallisuutta koskeva yleissopimus (SopS 74/1996), yleissopimus ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevasta toimista (SopS 72/89), käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskeva yleissopimus (SopS 36/2001), yleissopimus ydinonnettomuuden pikaisesta ilmoittamisesta (SopS 98/1986) ja yleissopimus avunannosta ydinonnettomuuden tai säteilyhäätötilan yhteydessä (SopS 82 ja 83/1990). Suomi osallistuu myöskin aktiivi-

sesti IAEA:n puitteissa ydin- ja säteilyturvallisuutta ja turvajärjestelyjä koskevien suositusten ja ohjeiden valmisteluun ja noudattaa niitä omassa toiminnassaan.

Useimmat ydinenergia-alan toimittajamaat asettavat yhteistyön ja toimitusten ehdoksi sen, että vastaanottavan maan tai maaryhmän kanssa on tehty valtiosopimus, jolla yleissopimusten määräysten ja erilaisten kansainvälisten suositusten noudattamisesta kahdenvälisessä suhteessa sovitaan tarkemmin. Suomi on tehnyt ydinenergia-alan kahdenvälisiä yhteistyösopimuksia Australian (SopS 1 ja 2/1980), Kanadan (SopS 42 ja 43/1976), Ruotsin (SopS 40 ja 41/1970), Venäjän (sopimus allekirjoitettu helmikuussa 2014), Ison Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan (SopS 15 ja 16/1969) ja Yhdysvaltojen (SopS 37/1992) kanssa. Australian, Kanadan ja Yhdysvaltojen kanssa tehtyjen sopimusten toimeenpano on sittemmin lakkautettu Suomen tultua EU:n jäseneksi. Ydinenergia-alan yhteistyö näiden maiden kanssa jatkuu Euroopan Atomienergiayhteisön (Euratom) ja ko. maiden välisten yhteistyösopimusten puitteissa. EU-maiden keskinäistä ydinenergia-alan yhteistyötä säännellään Euratom-yhteisön perustamissopimuksen ja sen nojalla annettujen säädösten nojalla. Venäjän kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen voimassaolo päättyi vuonna 2004 ja uusi sopimus allekirjoitettiin helmikuussa 2014.

2 Nykytila

Suomella tai Euratomilla ei ole Etelä-Korean kanssa ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskevaa yhteistyösopimusta.

Koska Etelä-Korea on tehnyt merkittäviä panostuksia ydinenergia-alan vientiteollisuuteensa, on odotettavissa, että alan kaupan käynti maiden välillä lisääntyy lähitulevaisuudessa. Tätä silmälläpitäen Etelä-Korean hallitus on ehdottanut, että maiden välillä tehtäisiin kahdenvälinen ydinenergia-alan rauhanomaista yhteistyötä koskeva sopimus.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on hyväksyä ja saattaa kansallisesti voimaan Korean tasavallan kanssa allekirjoitettu ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskeva yhteistyösopimus. Sopimuksella saataisiin aikaan oikeudelliset puitteet suomalaisten ja korealaisten toimijoiden väliselle yhteistyölle rauhanomaisen ydinenergian käytön alalla.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Sopimuksen keskeinen määräys on, että maiden välillä siirrettäviä ydinaineita, laitteita tai tietoaaineistoja ei käytetä ydinaseiden tai muiden ydinräjähteiden kehittämiseen tai valmistamiseen eikä mihinkään sotilaalliseen tarkoitukseen.

Sopimus sisältää myös määräykset siitä, että edellä mainitun velvoitteen valvonta toteutetaan olemassa olevien Kansainvälisen Atomienenergiajärjestön kanssa tehtyjen valvontasopimusten, joiden osapuolina maat ovat, toimeenpanon kautta.

Sopimus sisältää lisäksi määräykset sopimuksen puitteissa siirrettävien ydinlaitosten turvallisuuden varmistamisesta sekä sopimuksen puitteissa siirrettävien ydinaineyden ja laitteiden suojaamisesta lainvastaiselta toiminnalta.

4 Esityksen vaikutukset

Sopimus kattaa laajasti ydinenergian tuotannon ja käytön eri alat, jotka tyypillisesti ovat Suomessa luvanvaraista toimintaa. Sopimuksen odotetaan helpottavan ydinenergia-alan kauppaa liittyviä viranomaismenettelyjä Suomen ja Etelä-Korean välillä, minkä voidaan ennakoida lisäävän sopimuksen alaisuudessa tapahtuvaa taloudellista aktiviteettia. Näin ollen sopimuksen alaisuudessa tapahtuva yhteistyö saattaa lisätä näihin lupamenettelyihin liittyvän viranomaistoiminnan tarvetta.

Sopimuksella ei ole suoria budjettivaikutuksia. Sopimuksen taloudelliset vaikutukset

liittyvät sopimuksen lisäämään taloudelliseen aktiviteettiin, ja siten taloudellisten vaikutusten odotetaan olevan positiivisia ja kohdistuvan ennen kaikkea yhteistyötä käytännössä tekeviin toiminnanharjoittajiin. Näin ollen myös sopimuksen yritysvaikutukset olisivat positiivisia.

Sopimuksella ei ole nähtävissä merkittäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Sopimuksen sisältämät velvoitteet ovat yhdenmukaisia niiden velvoitteiden kanssa, joihin sekä Suomi että Etelä-Korea ovat jo sitoutuneet kansainvälisten yleissopimusten kautta. Näitä yleissopimuksia, joissa kumpikin maa on osapuolena, ovat ydinsulkusopimus, ydinturvallisuutta koskeva yleissopimus, ydinmateriaalien turvajärjestelyjä koskeva yleissopimus ja käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskeva yleissopimus. Lisäksi maiden hallitukset ovat tehneet poliittiset sitoumukset noudattaa IAEA:n ydinturvallisuutta ja turvajärjestelyjä koskevia suosituksia sekä ydin-alan viejämaiden ryhmän (NSG) vientivalvontaa koskevia suosituksia. Myös nämä sitoumukset on otettu huomioon Suomen lainsäädännössä. Tämän vuoksi nyt käsiteltävänä olevalla sopimuksella ei ole vaikutusta Suomen kansalliseen lainsäädäntöön.

5 Asian valmistelu

Aloitteen uudesta yhteistyösopimuksesta teki Etelä-Korean hallitus toimittamalla huhtikuussa 2012 ehdotuksen sopimustekstiksi. Etelä-Korean mukaan ehdotettu sopimusteksti on yhdenmukainen muiden Etelä-Korean tekemien vastaavien yhteistyösopimusten kanssa.

Sopimusta koskevat neuvottelut käytiin Helsingissä toukokuussa 2012. Tämän jälkeen sopimusluonnosta on eräiltä osin tarkistettu kirjeenvaihdolla.

Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2013.

Esityksestä pyydettiin lausuntoja sosiaali- ja terveysministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, Säteilyturvakeskukselta, Fennovoima Oy:ltä, Fortum Power and Heat Oy:ltä, Teollisuuden Voima Oyj:ltä, Posiva Oy:ltä, VTT:ltä ja Talvivaara Sotkamo Oy:ltä. Nais-

tä ulkoasiainministeriö, Säteilyturvakeskus, Teollisuuden Voima Oyj ja VTT antoivat kukin lausunnon, joissa esitettiin joitakin pääasiassa teknisluontoisia korjauksia esityk-

seen, mutta ei nähty esteitä esityksen antamiselle. Lausunnonantajien kommentit on otettu esityksen tekstissä huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

Sopimuksen johdanto-osassa todetaan kummankin maan olevan Kansainvälisen Atomienergiajärjestön jäseniä ja ydinsulkusopimuksen osapuolia. Lisäksi todetaan kummankin maan halu asettaa ydinturvallisuus ja ympäristönsuojelu etusijalle sopimuksen soveltamisessa sekä halu laajentaa ja tiivistää yhteistyötä ydinennergian rauhanomaisen käytön kehittämisessä ja soveltamisessa.

1 artikla. Tarkoitus. Sopimuksen tavoitteena on edistää Suomen ja Etelä-Korean välistä yhteistyötä ydinennergian rauhanomaisen käytön alalla. Etelä-Korea on viime vuosina tehnyt merkittäviä satsauksia ydinennergiateollisuuteensa, mikä on kasvattanut mahdollisuuksia lisätä maiden välistä kaupankäyntiä alalla, ja sitä kautta lisätä taloudellista toimeliaisuutta myös Suomessa.

2 artikla. Määritelmät. Artikla sisältää sopimuksen soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden sekä laitteiden määritelmät perustuvat suurimmaksi osaksi IAEA:n peruskirjassa ja IAEA:n valvontasopimuksissa käytettyihin määritelmiin.

Määritellyt termit eivät pääosin ole samoja kuin ne, jotka on määritelty ydinennergialaissa tai -asetuksessa. Ainoa poikkeus on ydinmateriaalin (engl. nuclear material) määritelmä, joka on sisällöltään yhteneväinen ydinennergialain 3 §:n ydinaineen määritelmän kanssa.

3 artikla. Yhteistyöalat. Artiklan mukaan yhteistyötä harjoitetaan (a) ydinennergian rauhanomaiseen käyttöön liittyvässä tutkimus- ja kehitystyössä; (b) ydinvoimalaitosten ja tutkimusreaktoreiden tutkimuksessa, kehittämisessä, suunnittelussa, rakentamisessa, käytössä ja huoltotoiminnassa; (c) ydinpolttoaine-elementtien valmistuksessa ja toimit-

tamisessa ydinreaktoreita varten; (d) ydinpolttoainekiertoon liittyvässä kysymyksissä; (e) radioisotooppien tuottamisessa teollisuutta, maataloutta ja lääketiedettä varten; (f) ydin- ja säteilyturvallisuus- sekä ympäristönsuojelukysymyksissä; (g) ydinmateriaalivalvonnassa ja turvajärjestelyissä; (h) ydin-alan menettelytapojen ja henkilöresurssien kehittämisessä; ja (i) muilla alueilla siten kuin osapuolet erikseen sopivat.

4 artikla. Yhteistyömuodot. Artiklan mukaan yhteistyötä voidaan harjoittaa seuraavissa muodoissa: (a) tieteellisen ja teknisen henkilöstön vaihto ja koulutus; (b) tieteellisen ja teknisen tiedon vaihto; (c) yhteisten symposiumien, seminaarien ja työryhmien järjestäminen; (d) ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden, laitteiden ja teknologian siirrot; (e) olennaisen teknisen konsultoinnin ja palvelujen toimittaminen; (f) yhteiset tutkimukset ja hankkeet molempia osapuolia kiinnostavista aiheista; ja (g) muut yhteistyön muodot siten kuin osapuolet erikseen sopivat.

5 artikla. Järjestelyjen toteuttaminen ja yhteiskomitea. Artiklan mukaan osapuolet tai niiden viranomaiset voivat tehdä täytäntöönpanojärjestelyjä, joissa sovitaan yhteistyön erityisestä työskentelyalasta. Siten yksittäisiä yhteistyöhankkeita koskevat yksityiskohtaiset säännöt on tarkoitettu sovittaviksi näitä hankkeita koskevissa sopimuksissa hankkeisiin osallistuvien toimijoiden kesken. Tämän esityksen tarkoittaman valtiosopimuksen tarkoitus on luoda yleiset puitteet näille hankkeille.

Yhteistyön koordinointia varten perustetaan yhteiskomitea, joka koostuu osapuolten nimittämistä edustajista.

6 artikla. Tiedot. Artiklan mukaan kumpikin osapuoli saa vapaasti käyttää sopimuksen määräysten mukaisesti vaihdettuja tietoja lukuun ottamatta tapauksia, joissa osapuoli on etukäteen ilmoittanut tiedon käyttöön ja leviittämiseen liittyvistä rajoitteista ja varau-

mista. Artikla sisältää myös määräyksen sellaisen tiedon, johon liittyy rajoituksia tai vauraimia, suojaamisesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Tietojen salassapitoa koskee ydinenergialain 78 §:n säännös vaihtolovelvollisuudesta. Sen mukaan ydinenergialaissa tarkoitettujen toiminnan yhteydessä saatuja lain 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun tietoi- neistoon sisältyviä tietoja ei saa ilmaista sivulliselle. Sama koskee tietoja turvajärjestelyjä (7 §) koskevista suunnitelmista tai niiden valmistelussa syntyneestä aineistosta tai suunnitelmien nojalla laadituista asiakirjoista, jos tietojen ilmaiseminen sivulliselle voi vaarantaa turvajärjestelyjen tarkoituksen. Tiedot on mainitun pykälän mukaan myös suojattava niin, että sivulliset eivät voi oikeudettomasti saada niitä haltuunsa. Muilta osin asiakirjojen julkisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

7 artikla. *Siirrot ja jälleensiirrot.* Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuksessa tarkoitettuja ydinaineita, muita kuin ydinaineita, laitteita ja tietoaaineistoja voidaan siirtää suoraan osapuolten tai näiden valtuuttamien henkilöiden välillä. Tällaisiin siirtoihin on sovellettava sopimuksen määräyksiä ja myös muita ehtoja siten kuin osapuolet erikseen sopivat. Artiklan 2 kohdan mukaan edellä mainittuja ydinaineita, muita kuin ydinaineita, laitteita ja tietoaaineistoja, tai ydinaineita, jotka on tuotettu tällaisten ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden tai laitteiden käytön yhteydessä, ei saa siirtää henkilöille, joille ei ole annettu tähän valtuutta, tai oikeudenkäyttövallan ulkopuolelle elleivät osapuolet ole tästä kirjallisesti sopineet.

Määräys on sopimuksen sisällöllistä ydin- alaa. Sen tavoitteena on varmistaa se, etteivät yhteistyön puitteissa siirrettävät aineet, laitteet tai tietoaaineistot päädy tahoille, jotka voisivat käyttää niitä väärin, ja että siirrot muutenkin tapahtuvat soveltuvien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Artiklan tarkoittamat siirrot ovat Suomessa ydinenergialain mukaan pääsääntöisesti luvanvaraisia, eikä artiklan avaama mahdollisuus siirtoihin suoraan osapuolten tai näiden valtuuttamien henkilöiden välillä vaikuta tä-

hän. Luvanvaraisuus johtuu ydinenergialain 2 § 1 momentista ja 8 §:stä.

8 artikla. *Rikastaminen ja jälleenkäsittely.* Artiklassa rajoitetaan sopimuksen puitteissa siirretyn uraanin tai sopimuksen puitteissa siirretyillä laitteilla tai teknologialla tuotetun uraanin rikastusastetta siten, että se ei saa ylittää 20 prosenttia isotopin U-235 suhteen, elleivät osapuolet sovi toisin. Lisäksi artiklassa kielletään edellä mainitun uraanin jälleenkäsittely, elleivät osapuolet toisin sovi. Määräykset liittyvät ydinaseiden leviämisen estämiseen. Suomen ja Korean ydinenergia- teollisuudessa ei ole tarvetta käyttää isotopin U-235 suhteen yli 20 prosenttiseksi rikastettua uraania, joka katsotaan ydinräjähteen valmistukseen soveltuvaksi ns. korkearika- teiseksi uraaniksi. Jälleenkäsittelyssä voidaan erottaa plutoniumia, jota voidaan käyttää ydinräjähteiden valmistuksessa. Suomen ydinvoimalaitosten polttoainekierto on ei liity käytetyn polttoaineen jälleenkäsittelyä.

9 artikla. *Räjähteiden ja sotilaallisten sovellusten kieltö.* Artiklassa kielletään yksiselitteisesti sopimuksen puitteissa siirrettyjen ydinaineiden, muiden kuin ydinaineiden, laitteiden ja teknologian sekä erityisen halkeamiskelpoisen aineen, jota käytetään tai valmistetaan käyttämällä siirrettyjä ydinaineita, muita kuin ydinaineita tai laitteita, käyttämisen ydinaseiden tai minkään ydinräjähteen tutkimukseen, kehittämiseen tai tuotamiseen, tai mihinkään sotilaalliseen tarkoitukseen.

Samaa asiaa koskee ydinenergialain 4 §, jonka mukaan ydinräjähteiden maahantuonti samoin kuin niiden valmistaminen, hallussapito ja räjäyttäminen Suomessa on kielletty. Siten sopimuksen asettama kieltö on hieman laajempi kuin ydinenergialain asettama kieltö. Koska 9 artiklan soveltaminen rajoittuu Suomen ja Etelä-Korean väliseen sopimus- suhteeseen, ei artiklasta kuitenkaan aiheudu muutostarvetta ydinenergialakiin.

10 artikla. *Ydinmateriaalivalvonta.* Artiklan mukaan edellä 9 artiklassa tarkoitettujen sitoumuksen noudattamista valvotaan kum- mankin osapuolen ja IAEA:n välisen valvontasopimuksen mukaisesti. Suomen osalta tämä sopimus on Euratom-sopimuksen sekä Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom)

ydinaseettomien jäsenvaltioiden, Euratomin ja IAEA:n välinen ydinsulkusopimuksen (IAEA-asiakirja INFCIRC/193) yhteydessä solmittu valvonnan soveltamista koskeva sopimus, sellaisena kuin se on täydennettynä lisäpöytäkirjalla (IAEA-asiakirja INFCIRC/193/Add.8). Etelä-Korean osalta tämä sopimus on Korean ja IAEA:n välinen, ydinsulkusopimuksen (IAEA-asiakirja INFCIRC/236) yhteydessä tehty valvonnan soveltamista koskeva sopimus, sellaisena kuin se on täydennettynä lisäpöytäkirjalla (INFCIRC/236/Add.1).

Mikäli IAEA ei syystä tai toisesta toimeenpane näitä valvontatoimia osapuolen toimivallan alueella, kyseisen osapuolen on tehtävä toisen osapuolen kanssa välittömästi sopimus, joka vastaa IAEA:n valvontaperiaatteita ja -toimenpiteitä koskien valvonnan soveltamista tämän sopimuksen puitteissa siirrettyihin kohteisiin.

11 artikla. Turvajärjestelyt. Artiklan mukaan osapuolten on suojattava sopimuksen puitteissa siirretyt ydinaineet ja laitteet laitomalta haltuunotolta ja vahingonteolta järjestelyin, joita luotaessa otetaan huomioon IAEA:n suositusasiakirjan INFCIRC/225/Rev. 5 tai sen mahdollisten myöhempien, osapuolten hyväksymien lisäysten sisältämät suositukset. Sekä Korean että Suomen asiantuntijat ovat osallistuneet IAEA:n puitteissa suositusten valmisteluun ja maiden hallitukset ovat, yhdessä muiden IAEA:n jäsenmaiden hallitusten kanssa, hyväksyneet IAEA:n menettelytapojen mukaisesti asiakirjan INFCIRC/225/Rev. 5 suositukset. Suomen ydinenergialaki samoin kuin sen nojalla annetut asetukset ja Säteilyturvakeskuksen viranomaisohjeet ovat lisäksi jo nyt suositusten mukaisia. Suosituksia kehitetään säännönmukaisesti ja on perusteltua, että kulloinkin sovelletaan viimeisimpiä suosituksia.

Vastaava viittaus asiakirjaan INFCIRC/225 sisältyy myös EURATOM-yhteisön ja kolmansien maiden välisiin ydinenergia-alan yhteistyösopimuksiin.

Vastaava ydinmateriaalien ja -laitosten turvajärjestelyjen tasoa koskeva vaatimus sisältyy myös ydinaineiden turvajärjestelyjä koskevan yleissopimuksen muutokseen, jonka

Suomi on hyväksynyt vuonna 2011 (ei vielä kansainvälisesti voimassa). Etelä-Korea on ydinmateriaalien turvajärjestelyjä koskevan yleissopimuksen osapuoli, mutta ei ole ratifioinut muutosta. Muutos tulee (kansainvälisesti) voimaan kun 97 maata (60 prosenttia osapuolista) on sen ratifioinut. Tähän mennessä muutoksen on ratifioinut 75 maata.

Asiakirja sisältää suositukset ydinmateriaalien fyysistä suojelua koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä IAEA:n hallintoneuvoston ja yleiskokouksen syyskuussa 2001 hyväksymien 12 peruseriaatteen soveltamiseksi. Näitä tavoitteita ovat suojelu varkautta sekä muuta lainvastaista ottamista vastaan, kadonneen ydinmateriaalin paikantaminen ja takaisin saaminen, suojelu sabotaasia vastaan sekä sabotaasin vaikutusten minimointi. Valtion fyysistä suojelua koskevan järjestelmän keskeisiin elementteihin kuuluu suositusten mukaan valtion vastuu järjestelmän luomisesta, soveltamisesta ja ylläpitämisestä kaikilta osin. Valtion vastuu ydinmateriaalin asianmukaisesta suojaamisesta ulottuu myös kansainvälisiin kuljetuksiin, kunnes vastuu on asianmukaisesti siirtynyt vastaanottavalle valtiolle. Myös selkeä toimivallanjako valtion eri tason toimijoiden kesken on syytä tehdä.

Valtion vastuulla on luoda ja ylläpitää fyysistä suojelua koskevaa lainsäädännöllistä ja valvonnallista kehikkoa. Tämän kehikon tulisi sisältää mm. ydinlaitoksia ja ydinmateriaalien kuljetuksia koskevat lupa- ja tarkastusmenettelyt. Valtion tulisi nimetä toimivaltainen viranomaislainen, jonka vastuulla on lainsäädäntö- ja valvontakehikon täytäntöönpano. Myös valvontaviranomaisen riippumattomuudesta huolehtiminen on valtion vastuulla. Kuitenkin ensisijaisen vastuun ydinmateriaalin fyysisestä suojelusta tulee kuulua luvanhaltijoille.

Valtion fyysistä suojelua koskevien toimenpiteiden tulee perustua valtion tekemään uhka-arvioon. Valtion tulisi varmistaa riskienhallinnan keinoin, että luvattoman haltuunoton ja sabotaasin riskit pysyvät hyväksyttävällä tasolla.

Valtion fyysistä suojelua koskevien vaatimusten tulisi perustua niin kutsuttuun syvyysspuolustuksen periaatteeseen, jonka mu-

kaisesti hyökkäyksen estämiseksi tulee olla useita erillisiä, kerroksittaisia (rakenteet, muu tekniikka, henkilöstö, organisaatio) esteitä.

Turvallisuuskulttuurin tulee suositusten mukaan olla keskeisessä asemassa kaikissa fyysisen suojelun täytäntöönpanoon osallistuvissa organisaatioissa. Fyysistä suojelua koskeva laadunvarmistuspolitiikka ja sitä koskevat ohjelmat olisi laadittava ja pantava täytäntöön. Myös luottamuksellisen tiedon suojaaminen on varmistettava.

Valtioille suositellaan ohjelman laatimista sen varmistamiseksi, että fyysistä suojelua koskevaa sääntelyä ylläpidetään ja sen tehokkuudesta huolehditaan pitkällä tähtäimellä ja huolehtimalla riittävästä resursoinnista. Myös operaattoreilla ja kuljettajilla tulisi olla omat ohjelmansa.

Luvanhaltijoiden ja viranomaisten tulisi laatia ja panna asianmukaisesti täytäntöön hätäsuunnitelmat ydinmateriaalin luvattoman poisviemisen, tai laitoksiin tai materiaaliin kohdistuvan sabotaasin varalta. Myös valtion tulisi laatia varasuunnitelma, jonka perusteella toimivaltainen viranomaisen varmistaisi sen, että luvanhaltijat laativat omat suunnitelmansa uhkien torjumiseksi.

Valtion tulisi varmistaa, että sillä on keinot kadonneen tai varastetun ydinmateriaalin paikantamiseksi ja takaisin saamiseksi. Näitä koskevat valtion organisaatioiden ja laitoksenhaltijoiden roolit ja vastuut tulisi määritellä. Valtion tulisi myös varmistaa, että sekä laitoksenhaltijoilla että valtiolla itsellään on lisäksi varasuunnitelmat kadonneen tai varastetun ydinmateriaalin paikantamiseksi ja takaisin saamiseksi.

Jokaisella laitoksella tulisi tehdä toimivaltaisen viranomaisen todentama analyysi hyväksyttävän tason ylittävien säteilyvaikutusten riskistä sabotaasitilanteessa. Tämän pohjalta ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen valtion tulisi määritellä fyysisen suojelun suunnittelun tavoitteet tai toimenpiteet. Myös valtion valmiusorganisaatioiden samoin kuin laitoksenhaltijoiden roolit ja vastuut tulisi määritellä.

Ydinmateriaalin kuljetuksen aikainen fyysinen suojeleminen on otettu erikseen huomioon. Valtion tulisi määritellä muun muassa valtion valmiusorganisaatioiden, rahdinkuljettajien

sekä muiden keskeisten toimijoiden roolit ja vastuut, jotta voidaan estää suurempien vahinkojen syntyminen, turvata kuljetus sekä suojella pelastushenkilöstöä.

Suomen kansallisessa lainsäädännössä turvajärjestelyjä koskevia säännöksiä on ydinenergialaissa (7 ja 7 l—o §) ja valtioneuvoston asetuksessa ydinenergian käytön turvajärjestelyistä. Ydinenergialain 7 § edellyttää, että turvajärjestelyt ovat riittävät. 7 l §:n mukaan taas ydinenergian käytön turvajärjestelyjen tulee perustua ydinenergian käyttöön kohdistuviin uhkakuviin ja suojaustarpeiden analyysiin. 7 m § koskee ydinlaitoksen turvavalvonnan toteuttamista, 7 n § varautumista lainvastaisen toiminnan torjumiseen ja 7 o § voimakeinojen käyttöä.

Ydinenergian käytön turvajärjestelyistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa on säännökset turvajärjestelyjen perusteista (2 luku), kuten suunnitteluperusteista, laitoksen yleisuunnittelusta ja henkilöturvallisuudesta, turvavalvonnasta (3 luku), turvahenkilöistä ja uhkatilanteisiin varautumisesta (4 luku), toiminnasta uhkatilanteissa (5 luku) sekä ydinalan turvajärjestelyjen neuvottelukunnasta (6 luku).

12 artikla. *Ydinturvallisuus ja ympäristönsuojelu.* Artiklan mukaan osapuolet neuvottelevat keskenään tunnistaakseen sopimuksen puitteissa tehtyjen toimien vaikutuksia turvallisuuteen ja kansainväliseen ympäristöön ja tekevät yhteistyötä estääkseen sopimuksen puitteissa siirrettyjen ydinlaitosten aiheuttamat onnettomuudet ja suojellakseen kansainvälistä ympäristöä radioaktiiviselta, kemialliselta ja lämpösaastumiselta, joka voi aiheutua sopimuksen puitteissa tehdyistä toimista. On huomattava, että artiklan tarkoittamat ydinturvallisuus- ja ympäristönsuojeluyhteistyö ja neuvotteluelvoite koskevat sopimuksen puitteissa tehtävästä hankeyhteistyöstä mahdollisesti aiheutuvia haittavaikutuksia.

13 artikla. *Soveltamisen kesto.* Artiklan mukaan ydinaineet, muut kuin ydinaineet ja laitteet pysyvät sopimuksen piirissä siihen saakka (a) kun ne on siirretty vastaanottavan osapuolen lainkäyttövallan ulkopuolelle sopimuksen määräysten mukaisesti, (b) ydinaineen osalta, kun on määritetty, että se ei ole enää käyttökelpoinen tai hyödynnettävissä

muutettavaksi sellaiseen muotoon, joka on käyttökelpoinen mihinkään 10 artiklassa tarkoitettuun toimintaan ydinsulkuvalvonnan näkökulmasta, tai (c) kun muutoin on sovittu osapuolten kesken. Osapuolten on hyväksyttävä, että (b) kohdassa tarkoitettujen määritysten tekee IAEA asianomaisen osapuolen kanssa tehdyn valvontasopimuksen mukaisen valvonnan lopettamista koskevien määräysten mukaisesti. Sopimuksen puitteissa siirretty tietoaineisto pysyy sopimuksen piirissä siihen saakka kunnes on toisin sovittu osapuolten kesken.

14 artikla. Yhteistyön keskeyttäminen. Artiklan 1 kohdan mukaan osapuolella on oikeus lopettaa sopimuksen mukainen yhteistyö, mikäli toinen osapuoli milloin tahansa sopimuksen voimaantulon jälkeen jättää noudattamatta sopimuksen 7—11 artiklan määräyksiä, tai keskeyttää tai jättää noudattamatta IAEA:n kanssa tehtyä valvontasopimusta. Osapuoli voi myös samoin perustein lykätä sopimuksen toimeenpanoa tai päättää sen ja vaatia palautettavaksi sopimuksen puitteissa siirretyn ydinaineen, muun kuin ydinaineen ja laitteet sekä erityisen halkeamiskelpoisen aineen, joka on tuotettu sopimuksen puitteisissa siirretyn ydinaineen, muun kuin ydinaineen tai laitteen välityksellä.

Artiklan 2 kohdan mukaan sen osapuolen, joka käyttää oikeuttaan vaatia palautettavaksi edellä mainitut ydinaineet, muut kuin ydinaineet ja laitteet, on suoritettava toiselle osapuolelle korvaus, joka vastaa palautettavien aineiden tai laitteiden kohtuullista markkina-arvoa.

Artiklan 3 kohdan mukaan sen osapuolen, joka katsoo tarpeelliseksi käyttää edellä mainittua oikeuttaan, on ilmoitettava päätöksestään kirjallisesti toiselle osapuolelle.

15 artikla. Riitojen ratkaiseminen. Artiklan 1 kohdan mukaan mahdolliset sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat erimielisyydet tulee ratkaista sovinnollisesti osapuolten välisillä neuvotteluilla tai konsultaatioilla.

Mikäli erimielisyyttä ei voida ratkaista osapuolten välisillä neuvotteluilla tai konsultaatioilla, se voidaan kohdan 2 mukaan antaa molempien osapuolten pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi. Tällainen välimies-

oikeus tulee perustaa osapuolten keskinäisellä sopimuksella kansainvälisen käytännön mukaisesti.

16 artikla. Voimaantulo, voimassaolo ja päätyminen. Artikla sisältää tavanomaiset voimaantuloa, voimassaoloaika ja päätymistä koskevat määräykset. Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä, kun molemmat osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat oikeudelliset menettelyt on saatettu loppuun. Sopimus on voimassa kymmenen vuotta ja tämän jälkeen sopimuksen voimassaoloaika jatketaan automaattisesti viideksi vuodeksi kerrallaan, ellei toinen osapuoli ilmoita kirjallisesti toiselle osapuolelle, kuusi kuukautta ennen sopimuksen voimassaoloajan päättymistä, aikomuksestaan lopettaa sopimus. Sopimusta voidaan muuttaa koska tahansa molempien osapuolten kirjallisella suostumuksella. Riippumatta sopimuksen voimassaoloajan päättymisestä tai sopimuksen lopettamisesta, artiklassa 7—11 ja 13 säädetyt velvoitteet jäävät voimaan siihen saakka kun osapuolet toisin sopivat.

Liite A. *Laitteet.* Liitteessä määritellään sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat laitteet.

Liite B. *Aineet.* Liitteessä määritellään sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat aineet (muut kuin ydinaineet), joita ovat deuterium ja raskas vesi sekä reaktoripuhdas grafiitti.

Liitteiden määritelmät ovat yhdenmukaiset EU:n ydinaseettomien maiden ja IAEA:n välisen valvontasopimuksen lisäpöytäkirjan (INFCIRC/193/Add. 8, VL 67/8) määritelmien kanssa.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan laila ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä on selostettu edellä hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa ja selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ja laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun molemmat osapuolet ovat diplomaattiteitse ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat oikeudelliset menettelyt on saatettu loppuun. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samana ajankohtana kuin sopimus tulee voimaan.

Korean tasavalta on osaltaan jo hyväksynyt sopimuksen.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 § mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen. Eduskunnan hyväksyminen vaaditaan myös tällaisen velvoitteen irtisanomiseen.

Perustuslain 95 §:n mukaan valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan voimaan lailla. Laissa kansainvälisen velvoitteen voimaansaattamisesta voidaan säätää, että sen voimaantulosta säädetään asetuksella. Yleiset säännökset valtiosopimusten ja muiden kansainvälisten velvoitteiden julkaisemisesta annetaan lailla.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvattun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tar-

koittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, 4) jos tarkoitettua asiasta on jo voimassa lain säännöksiä, tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (esim. PeVL 11/2000 vp ja 12/2000 vp).

Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluviina määräyksinä voidaan pitää 2 artiklan määritelmiä, 7 artiklan siirtoja ja uudelleensiirtoja koskevaa määräystä, 9 artiklan ydinräjähdeiden kieltä koskevaa määräystä, 10 artiklan ydinmateriaalivalvontaa koskevaa määräystä sekä 11 artiklan turvajärjestelyjä koskevaa määräystä.

Sopimuksen 2 artiklassa määritellään sopimuksessa käytettyjä käsitteitä. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat aineellisen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat itsekin lainsäädännön alaan. Artikla sisältää näin ollen lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Ydinmateriaali (ydinaine) on määritelty sekä sopimuksessa että ydinenergiailaissa, ja näin ollen ydinmateriaalin määritelmä kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 6 artiklassa on sopimuksen alaisuudessa tapahtuvassa toiminnassa vaihdettujen tietojen käyttöä ja levittämistä koskeva määräys. Suomen kansallisessa lainsäädännössä samaa asiaa koskevat ydinenergiailain 78 § ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

Sopimuksen 7 artikla sisältää tietojen, ydinaineiden, aineiden, laitteiden tai tekniikan siirtoja ja uudelleensiirtoja koskevan määräyksen. Tällaiset siirrot ovat Suomessa pääsääntöisesti ydinenergiailain lupasääntelyn piirissä, ja niitä koskevat siten ydinenergiailain 2—5 luvun säännökset.

Sopimuksen 9 artikla kieltää sopimuksen mukaisesti siirretyn ydinmateriaalin, materiaalin, laitteiden ja teknologian sekä erityisen halkeamiskelpoisen aineen, jota käytetään sopimuksen mukaisesti siirrettyssä ydinmateriaalissa, materiaalissa tai laitteissa, käyttämisen ydinaseiden tai ydinräjähdeiden tutki-

miseen, kehittämiseen tai valmistamiseen tai muihin sotilaallisiin käyttötarkoituksiin. Asiaa koskee ydinenergialain 4 § Suomen kansallisessa lainsäädännössä. Säännös kieltää ydinräjähteiden maahantuonnin, valmistamisen, hallussapidon ja räjäyttämisen.

Sopimuksen 10 artiklan mukaan 9 artiklan sitoumus vahvistetaan Suomen ja Etelä-Korean kummankin omalta osaltaan IAEA:n kanssa tekemän valvontasopimuksen mukaan. Artiklan 2 kohdan mukaan mikäli IAEA ei pane täytäntöön näitä valvontatoimia osapuolen toimivallan alueella, kyseisen osapuolen on tehtävä toisen osapuolen kanssa välittömästi sopimus, joka vastaa IAEA:n valvontaperiaatteita ja -toimenpiteitä koskien valvontatoimien soveltamista kaikkiin tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyihin kohteisiin. Tämä rajoittaa Suomen valtion sopimusvapautta, ja siitä syystä myös 2 kohdan on katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artikla sisältää turvajärjestelyjä, eli sopimuksen alaisuudessa siirrettyjen ydinmateriaalin ja laitteiden fyysistä suojaamista koskevan määräyksen. Suomen kansallisessa lainsäädännössä turvajärjestelyjä koskevia säännöksiä on ydinenergialain 7 l—7 o §:ssä.

Sopimuksen 15 artikla koskee sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta aiheutuvien riitojen ratkaisemista. Artiklan 2 kohdan mu-

kaan jos riitaa ei saada ratkaistuksi keskinäisten neuvottelujen tai kuulemisten avulla, se voidaan molempien osapuolten pyynnöstä antaa välimiesoikeuden ratkaistavaksi. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 31/2001) pitänyt riitojen ratkaisua välimiesmenettelyssä lainsäädännön alaan kuuluvana asiana.

4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisessa käytössä Suomen tasavallan hallituksen ja Korean tasavallan hallituksen välillä tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisessa käytössä Korean tasavallan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisessa käytössä Suomen tasavallan hallituksen ja Korean tasavallan hallituksen välillä Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2013 tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2014

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

Sopimusteksti

SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN
HALLITUKSEN JA KOREAN TASAVALLAN
HALLITUKSEN VÄLILLÄ YHTEIS-
TYÖSTÄ YDINENERGIAN RAUHAN-
OMAISSA KÄYTÖSSÄ

AGREEMENT BETWEEN THE GOV-
ERNMENT OF THE REPUBLIC OF
FINLAND AND THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF KOREA FOR COOP-
ERATION IN THE PEACEFUL USES OF
NUCLEAR ENERGY

Suomen tasavallan hallitus ja Korean tasa-
vallan hallitus (jäljempänä ”osapuolet”); jotka

toteavat, että ydinenergian hyödyntäminen
rauhanomaisiin tarkoituksiin on tärkeä tekijä
näiden kahden maan sosiaalisen ja taloudelli-
sen kehityksen edistämiseksi;

haluavat vahvistaa näiden kahden maan vä-
lisiä ystävällisiä suhteita;

tunnustavat, että molemmat maat ovat Kan-
sainvälisen atomienergiajärjestön (jäljempänä
”IAEA”) jäsenvaltioita ja ydinaseiden leviä-
misen estämisestä tehdyn sopimuksen (jäl-
jempänä ”ydinsulkusopimus”) osapuolia;

tunnustavat, että Suomen tasavalta on Eu-
roopan unionin ja Euroopan atomienergiayh-
teisön (Euratom) jäsenvaltio ja sellaisena vel-
vollinen noudattamaan Euratom-sopimusta ja
siitä johdettua lainsäädäntöä;

vakuuttavat tahtovansa pitää ydinturvalli-
suutta ja ympäristönsuojelua ensiarvoisen
tärkeinä molempien maiden ydinohjelmien
toteuttamisessa; ja

pitävät mielessä molempien maiden yhtei-
sen tahdon laajentaa ja vahvistaa yhteistyötä
ydinenergian kehittämisessä ja soveltamisessa
rauhanomaisiin tarkoituksiin,
ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Tarkoitus

Osapuolet kannustavat ja edistävät tasaver-

The Government of the Republic of Fin-
land and the Government of the Republic of
Korea (hereinafter referred to as "the Par-
ties");

Noting that the utilization of nuclear en-
ergy for peaceful purposes is an important
factor in the promotion of the social and eco-
nomic development of the two countries;

Desiring to strengthen the friendly relations
existing between the two countries;

Recognizing that both countries are Mem-
ber States of the International Atomic Energy
Agency (hereinafter referred to as "the
IAEA") and parties to the Treaty on the Non-
Proliferation of Nuclear Weapons (hereinaf-
ter referred to as "the Treaty");

Recognizing that the Republic of Finland is
a Member State of the European Union and
of the European Atomic Energy Community
(Euratom) and, as such, bound by the provi-
sions of the Euratom Treaty and its second-
ary legislation;

Reaffirming their desire to place the high-
est priority on nuclear safety and environ-
mental protection in both countries in the
course of implementing their nuclear pro-
grams; and

Bearing in mind the common desire of both
countries to expand and strengthen coopera-
tion in the development and application of
nuclear energy for peaceful purposes,

Have agreed as follows:

Article 1

Purpose

The Parties shall, on the basis of equality
and mutual benefit, encourage and promote

taisuuden ja molemminpuolisen edun pohjalta yhteistyötä ydinvoiman käytössä rauhanomaisiin tarkoituksiin sovellettavien säädösten ja määräysten mukaisesti.

cooperation in the peaceful uses of nuclear energy, in accordance with their respective applicable laws and regulations.

2 artikla

Article 2

Määritelmät

Definitions

Tässä sopimuksessa

For the purposes of this Agreement:

a) ”laitteet” tarkoittavat kaikkia laitoksia, laitteita tai osia, jotka on lueteltu tämän sopimuksen liitteessä A;

(a) "Equipment" means any facilities, equipment or components listed in Annex A of this Agreement;

b) ”materiaali” tarkoittaa reaktorien muita kuin ydinmateriaaleja, jotka on lueteltu tämän sopimuksen liitteessä B;

(b) "Material" means non-nuclear materials for reactors listed in Annex B of this Agreement;

c) ”ydinmateriaali” tarkoittaa kaikkia lähtöaineita tai erityisiä halkeamiskelpoisia aineita IAEA:n perussäännön 20 artiklan määritelmien mukaisesti. Mahdolliset IAEA:n hallintoneuvoston päätökset muuttaa IAEA:n perussäännön 20 artiklassa olevaa ”lähtöaineina” tai ”erityisinä halkeamiskelpoisina aineina” pidettävien materiaalien luetteloa, ovat voimassa tämän sopimuksen mukaisesti ainoastaan silloin, kun sopimuksen molemmat osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen kirjallisesti hyväksyvänsä kyseisen muutoksen;

(c) "Nuclear material" means any source material or any special fissionable material as these terms are defined in Article 20 of the Statute of the IAEA. Any determination by the Board of Governors of the IAEA on Article 20 of the IAEA Statute, which amends the list of material considered to be "source material" or "special fissionable material", shall only have effect under this Agreement when both Parties to this Agreement have informed each other in writing that they accept such an amendment;

d) ”henkilö” tarkoittaa kaikkia yksilöitä, yrityksiä, kumppanuuksia, yhtiöitä, yhdistyksiä, säätiöitä, julkis- tai yksityisoikeudellisia laitoksia, ryhmiä tai valtion virastoja tai yrityksiä, lukuun ottamatta tämän sopimuksen osapuolia; ja

(d) "Person" means any individual, corporation, partnership, firm or company, association, trust, public or private institute, group, governmental agency or corporation, but does not include the Parties to this Agreement; and

e) ”teknologia” tarkoittaa a–c alakohdan määritelmien mukaisten ydinmateriaalin, materiaalin tai laitteiden kehittämiseen, tuotantoon tai käyttöön tarvittavia erityistietoja. Tämä tieto voi olla teknistä tietoa tai teknistä apua.

(e) "Technology" means specific information required for the development, production, or use of any nuclear material, material, or equipment as defined in paragraphs (a) - (c) above. This information may take the form of technical data or technical assistance.

3 artikla

Article 3

Yhteistyöalat

Areas of Cooperation

Tämän sopimuksen mukaisesti osapuolten yhteistyöaloihin voivat kuulua seuraavat:

Under this Agreement, the areas of cooperation between the Parties may include:

a) perus- ja soveltava tutkimus sekä kehi-

(a) basic and applied research and devel-

tystyö, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin;

b) ydinvoimalaitosten, pienten ja keskisuurten ydinreaktoreiden tai tutkimusreaktoreiden tutkimus, kehitys, suunnittelu, rakennus, käyttö ja ylläpito;

c) ydinvoimalaitoksissa, pienissä ja keskisuurissa ydinreaktoreissa tai tutkimusreaktoreissa käytettävien ydinpolttoaineelementtien valmistus ja toimittaminen;

d) ydinpolttoainekierron hallinta;

e) radioaktiivisten isotooppien tuotanto ja käyttö teollisuudessa, maataloudessa ja lääketieteessä;

f) ydinturvallisuus, säteilysuojelu ja ympäristönsuojelu;

g) ydinmateriaalivalvonta ja turvajärjestelyt;

h) ydinenergiapolitiikan ja henkilöstön kehittäminen; ja

i) mahdolliset muut osapuolten sopimat alat.

4 artikla

Yhteistyömuodot

Tämän sopimuksen 3 artiklan mukainen yhteistyö voi toteutua seuraavilla tavoilla:

a) tieteellisen ja teknisen henkilöstön vaihto ja koulutus;

b) tieteellisten ja teknologisten tietojen vaihto;

c) yhteisten symposiumien, seminaarien ja työryhmien järjestäminen;

d) ydinmateriaalin, materiaalin, laitteiden ja teknologian siirto;

e) asiaankuuluvan teknologisen konsultoinnin ja palvelun tarjoaminen;

f) yhteiset tutkimukset tai hankkeet molempia osapuolia kiinnostavista aiheista; ja

g) muut osapuolten sopimat yhteistyömuodot.

5 artikla

Täytäntöönpanojärjestelyt ja yhteiskomitea

1) Osapuolet tai niiden toimivaltaiset viran-

opment with respect to the peaceful uses of nuclear energy;

(b) research, development, design, construction, operation and maintenance of nuclear power plants, small and medium-sized nuclear reactors or research reactors;

(c) manufacture and supply of nuclear fuel elements to be used in nuclear power plants, small and medium-sized nuclear reactors or research reactors;

(d) nuclear fuel cycle management;

(e) production and application of radioactive isotopes in industry, agriculture and medicine;

(f) nuclear safety, radiation protection, and environmental protection;

(g) nuclear safeguards and physical protection;

(h) nuclear policy and human resources development; and

(i) other areas as may be agreed upon by the Parties.

Article 4

Forms of Cooperation

Cooperation under Article 3 of this Agreement may take the following forms:

(a) exchange and training of scientific and technical personnel;

(b) exchange of scientific and technological information and data;

(c) organization of joint symposia, seminars and working groups;

(d) transfer of nuclear material, material, equipment and technology;

(e) provision of relevant technological consultancy and services;

(f) joint research or projects on subjects of mutual interest; and

(g) other forms of cooperation as may be agreed upon by the Parties.

Article 5

Implementing Arrangements and Joint Committee

1. Implementing arrangements for the co-

omaiset voivat sopia keskenään tämän sopimuksen mukaisia yhteistyötoimia koskevien täytäntöönpanojärjestelyjen toteutuksesta yhteistyön erityisehtojen määrittämiseksi tämän sopimuksen mukaisesti.

2) Osapuolet perustavat yhteiskomitean tämän sopimuksen mukaisten yhteistyötoimien yhteensovittamista varten. Yhteiskomitea muodostetaan molempien osapuolten nimeämistä edustajista, ja se voi kokoontua molemmille osapuolille sopivina ajankohtina.

operative activities under this Agreement may be concluded between the Parties or their appropriate authorities to determine the specific terms of cooperation, in accordance with this Agreement.

2. With a view to coordinating the cooperative activities foreseen under this Agreement, the Parties shall establish a Joint Committee. The Joint Committee shall be composed of representatives designated by the two Parties, and may meet on mutually convenient dates.

6 artikla

Tiedot

1) Osapuolet voivat vapaasti käyttää kaikkia tämän sopimuksen määräysten mukaisesti vaihdettuja tietoja, lukuun ottamatta tapauksia, joissa kyseiset tiedot luovuttava osapuoli tai valtuutettu henkilö on aikaisemmin ilmoittanut tietojen käyttöön ja levittämiseen liittyvistä rajoituksista ja/tai varauksista.

2) Osapuolet ryhtyvät kaikkiin tarvittaviin säädöksiensä ja määräystensä mukaisiin toimiin säilyttääkseen turvallisuusluokiteltujen tai muiden tietojen käyttöä ja levittämistä koskevat rajoitukset ja/tai varaukset ja suojataksaan sellaisia oikeuksia henkiseen omaisuuteen, mukaan lukien liike- ja elinkeinosalaisuudet, joita valtuutetut henkilöt siirtävät jommankumman osapuolen lainkäyttövallan alaisuudessa. Tässä sopimuksessa ”henkiselä omaisuudella” tarkoitetaan Tukholmassa 14 päivänä heinäkuuta 1967 tehdyn Maailman henkisen omaisuuden järjestön perustavan yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 28 päivänä syyskuuta 1979, 2 artiklan mukaista merkitystä.

Article 6

Information

1. The Parties may freely use any information exchanged in conformity with the provisions of this Agreement, except in cases where the Party or authorized persons providing such information have previously made known restrictions and/or reservations concerning its use and dissemination.

2. The Parties shall take all appropriate measures in accordance with their respective laws and regulations to preserve the restrictions and/or reservations concerning the use and dissemination of classified or other information and to protect intellectual property rights including commercial and industrial secrets transferred between authorized persons within the jurisdiction of either Party. For the purpose of this Agreement, "intellectual property" is understood to have the meaning given in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967 and as amended on 28 September 1979.

7 artikla

Siirrot ja uudelleensiirrot

1) Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tietoja, ydinmateriaalia, materiaalia, laitteita tai tekniikkaa voidaan siirtää suoraan osapuolten kesken tai valtuutettujen henkilöi-

Article 7

Transfers and Retransfers

1. Transfer of any information, nuclear material, material, equipment or technology under this Agreement may be undertaken directly between the Parties or through author-

den välityksellä. Näihin siirtoihin sovelletaan tätä sopimusta ja osapuolten mahdollisesti sopimia lisäehtoja.

2) Ydinmateriaalia, materiaalia, laitteita ja teknologiaa, jotka on siirretty tämän sopimuksen mukaisesti, sekä erityistä halkeamiskelpoista ainetta, joka on syntynyt tällaisen ydinmateriaalin, materiaalin tai laitteiden käytöstä, ei saa siirtää valtuuttamattomalle henkilölle, tai, elleivät osapuolet ole sopineet tästä kirjallisesti, vastaanottavan osapuolen lainkäyttövallan ulkopuolelle. Osapuolet voivat tehdä järjestelyjä helpottaakseen tämän määräyksen täytäntöönpanoa.

3) Euroopan unionin alueella ydinmateriaalin, laitteiden ja teknologian siirtoihin sovelletaan Euratom-sopimusta ja soveltuvaan johdettua lainsäädäntöä. Edellä 2 kohdassa esitettyjä vaatimuksia ei sovelleta Euroopan unionin alueella tapahtuviin ydinmateriaalin, laitteiden ja teknologioiden siirtoihin tai uudelleensiirtoihin, mukaan lukien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat johdetut tuotteet tai johdettu ydinmateriaali, joihin sovelletaan Euratom-sopimusta ja soveltuvaan johdettua lainsäädäntöä.

8 artikla

Rikastaminen ja jälleenkäsittely

1) Tämän sopimuksen mukaisesti siirrettävä uraani tai jossakin tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyssä laitteessa käytettävä uraani ei saa olla rikastettu isotoopin U-235 suhteen kahdenkymmenen (20) prosentin tai korkeammalle tasolle, elleivät osapuolet toisin sovi.

2) Tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyjä laitteita tai teknologiaa sekä tällaiseen teknologiaan perustuvia laitteita ei saa käyttää isotoopin U-235 suhteen kahdenkymmenen (20) prosentin tai korkeampaan pitoisuuteen rikastetun uraanin tuottamiseen, elleivät osapuolet toisin sovi.

3) Tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyä ydinmateriaalia ja ydinmateriaalia, jota käytetään sopimuksen mukaisesti siirrettyssä ydinmateriaalissa tai laitteessa tai tuotetaan näiden avulla, ei saa jälleenkäsitellä, elleivät osapuolet toisin sovi.

ized persons. Such transfer shall be subject to this Agreement and to such additional terms and conditions as may be agreed on by the Parties.

2. Nuclear material, material, equipment and technology transferred pursuant to this Agreement and special fissionable material produced through the use of any such nuclear material, material or equipment shall not be transferred to an unauthorized person or, unless the Parties agree in writing, beyond the jurisdiction of the receiving Party. An arrangement to facilitate the implementation of this provision may be established by the Parties.

3. Within the European Union, transfers of nuclear material, equipment and technology are subject to the provisions of the Euratom treaty and relevant derived legislation. The requirements of paragraph 2 above shall not apply to transfers or retransfers within the European Union of nuclear material, equipment and technology, including derived items or derived nuclear material, covered by this Agreement, which are subject to the provisions of the Euratom treaty and relevant derived legislation.

Article 8

Enrichment and Reprocessing

1. Uranium transferred pursuant to this Agreement or used in any equipment so transferred shall not be enriched to twenty (20) percent or more in the isotope U-235 unless the Parties otherwise agree.

2. Equipment or technology transferred pursuant to this Agreement and equipment based on such technology shall not be used for the production of uranium enriched to twenty (20) percent or more in the isotope U-235 unless the Parties otherwise agree.

3. Nuclear material transferred pursuant to this Agreement and nuclear material used in or produced through the use of nuclear material or equipment so transferred shall not be reprocessed unless the Parties otherwise agree.

9 artikla

**Räjähdeiden tai sotilaallisten sovellusten
kielto**

Tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyä ydinmateriaalia, materiaalia, laitteita ja teknologiaa ja erityistä halkeamiskelpoista ainetta, jota käytetään sopimuksen mukaisesti siirretyssä ydinmateriaalissa, materiaalissa tai laitteissa tai tuotetaan näiden avulla, ei saa käyttää ydinaseiden tai ydinräjähdeiden tutkimiseen, kehittämiseen tai valmistamiseen tai sotilaallisiin käyttötarkoituksiin.

10 artikla

Ydinmateriaalivalvonta

1) Tämän sopimuksen 9 artiklan sisältämä sitoumus vahvistetaan kummankin osapuolen ja IAEA:n välisen valvontasopimuksen mukaisesti; Korean tasavallan osalta Korean tasavallan ja IAEA:n välisen, ydinsulkusopimuksen yhteydessä tehdyn ydinmateriaalivalvonnan soveltamista koskevan sopimuksen (IAEA:n asiakirja INFCIRC/236) mukaisesti, sellaisena kuin se on täydennettynä lisäpöytäkirjalla, ja Suomen tasavallan osalta Euratom-sopimuksen sekä Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) ydinaseettomien jäsenvaltioiden, Euratomin ja IAEA:n välisen ydinsulkusopimuksen yhteydessä tehdyn ydinmateriaalivalvonnan soveltamista koskevan sopimuksen (IAEA:n asiakirja INFCIRC/193) mukaisesti, sellaisena kuin se on täydennettynä lisäpöytäkirjalla (IAEA:n asiakirja INFCIRC/193/Add.8).

2) Mikäli IAEA ei jostakin syystä tai jonakin ajankohtana pane täytäntöön näitä valvontatoimia osapuolen lainkäyttövallan alueella, kyseinen osapuoli tekee toisen osapuolen kanssa välittömästi sopimuksen, joka vastaa niitä IAEA:n valvontaperiaatteita ja -toimenpiteitä, jotka koskevat ydinmateriaalivalvonnan soveltamista kaikkiin tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyihin kohteisiin.

Article 9

Prohibition of Explosive or Military Applications

Nuclear material, material, equipment and technology transferred pursuant to this Agreement and special fissionable material used in or produced through the use of nuclear material, material, or equipment so transferred shall not be used for the research on, development or the manufacture of nuclear weapons or any nuclear explosive device, or for any military purpose.

Article 10

Safeguards

1. The commitment contained in Article 9 of this Agreement shall be verified pursuant to the safeguards agreement between either Party and the IAEA; in the case of the Republic of Korea, pursuant to the Agreement between the Government of the Republic of Korea and the IAEA for the Application of Safeguards in connection with the Treaty (IAEA document INFCIRC/236) as complemented by the additional protocol, and in the case of the Republic of Finland, pursuant to the Euratom Treaty and the Agreement between the non-nuclear weapon states of the European Atomic Energy Community (Euratom), Euratom and the IAEA for the Application of Safeguards in connection with the Treaty (IAEA document INFCIRC/193) as complemented by the additional protocol (IAEA document INFCIRC/193/Add.8).

2. If, for any reason or at any time, the IAEA is not administering such safeguards within the jurisdiction of a Party, that Party shall forthwith enter into an agreement with the other Party, which conforms to the IAEA safeguards principles and procedures for the application of safeguards to all items transferred pursuant to this Agreement.

11 artikla

Turvajärjestelyt

Osapuolet ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin toteuttaakseen tämän sopimuksen mukaisesti siirretyn ydinmateriaalin ja laitteiden fyysisen suojaamisen, ottaen huomioon IAEA:n asiakirjan INFCIRC/225/Rev. 5 sekä sen myöhempien, osapuolten hyväksymien, muutosten suositukset.

12 artikla

Ydinturvallisuus ja ympäristönsuojelu

Osapuolet neuvottelevat keskenään tämän sopimuksen mukaisista toimista tunnistaakseen kyseisten toimien turvallisuusvaikutukset ja kansainväliset ympäristövaikutukset sekä toimivat yhteistyössä estääkseen tämän sopimuksen mukaisesti siirretyistä ydinlaitoksista aiheutuvat ydinonnettomuudet ja suojataakseen kansainvälistä ympäristöä tämän sopimuksen mukaisten toimien aiheuttamalta radioaktiiviselta, kemialliselta tai termiseltä saastumiselta.

13 artikla

Soveltamisen kesto

1) Ydinmateriaaliin, materiaaliin ja laitteisiin sovelletaan tätä sopimusta, kunnes

a) kyseiset kohteet on siirretty vastaanottavan osapuolen lainkäyttövallan ulkopuolelle tämän sopimuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

b) ydinmateriaalin kyseessä ollessa on tehty määrittäminen, jonka mukaan kyseinen materiaali ei ole enää käyttökelpoista tai käytännössä hyödynnettävissä prosessoitavaksi muotoon, jossa sitä voitaisiin käyttää mihinkään tämän sopimuksen 10 artiklassa tarkoitettun ydinmateriaalivalvonnan näkökulmasta merkitykselliseen ydinalan toimintoon. Kumpikin osa-

Article 11

Physical Protection

The Parties shall take appropriate measures in order to provide the nuclear material and equipment transferred under this Agreement with adequate physical protection, taking into account the recommendations set out in the IAEA document INFCIRC/225/Rev.5 as well as in any subsequent amendments thereto accepted by the Parties.

Article 12

Nuclear Safety and Environmental Protection

The Parties shall consult each other, with regard to activities under this Agreement, to identify safety and international environmental implications arising from such activities and shall cooperate in preventing nuclear accidents arising from nuclear facilities transferred pursuant to this Agreement and in protecting the international environment from radioactive, chemical or thermal contamination arising from such activities under this Agreement.

Article 13

Duration of Application

1. Nuclear material, material and equipment shall remain subject to this Agreement until:

(a) such items have been transferred beyond the jurisdiction of the receiving Party in accordance with the provisions of paragraph 2 of Article 7 of this Agreement;

(b) in the case of nuclear material, a determination is made that it is no longer usable nor practicably recoverable for processing into a form in which it is usable for any nuclear activity relevant from the point of view of the safeguards referred to in Article 10 of this Agreement. Both Parties shall accept a termination made by the IAEA in accordance

puoli hyväksyy määräyksen, jonka IAEA tekee noudattaen sellaisessa asianomaisessa ydinmateriaalivalvontaa koskevassa sopimuksessa, jossa IAEA on osapuolena, olevia valvonnan lopettamista koskevia määräyksiä; tai

c) osapuolet toisin sopivat.

2) Tätä sopimusta sovelletaan tämän sopimuksen mukaisesti siirrettyyn teknologiaan, kunnes osapuolet toisin sopivat.

with the provisions for the termination of safeguards of the relevant safeguards agreement to which the IAEA is a party; or

(c) otherwise agreed upon by the Parties.

2. Technology transferred under this Agreement shall remain subject to this Agreement until otherwise agreed upon by the Parties.

14 artikla

Yhteistyön keskeyttäminen

1) Jos tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen jompikumpi osapuoli

a) ei noudata 7, 8, 9, 10 tai 11 artiklan määräyksiä; tai

b) irtisanoo IAEA:n kanssa tehdyn ydinmateriaalivalvontasopimuksen tai rikkoo sitä olennaisella tavalla,

toisella osapuolella on oikeus olla jatkamatta tämän sopimuksen mukaista yhteistyötä, keskeyttää tämän sopimuksen soveltaminen tai irtisanoa sopimus ja vaatia kaikkien tämän sopimuksen mukaisesti siirretyn ydinmateriaalin, materiaalin ja laitteiden sekä näitä käyttämällä tuotetun erityisen halkeamiskelpoisen aineen palauttamista.

2) Jos jompikumpi osapuoli käyttää tämän artiklan mukaisia oikeuksiaan vaatia ydinmateriaalin, materiaalin tai laitteiden palauttamista, se korvaa toiselle osapuolelle kohtuullisen markkinahinnan kyseisistä ydinmateriaalista, materiaalista tai laitteista sen jälkeen, kun nämä on poistettu toisen osapuolen alueelta.

3) Jos toinen osapuoli pitää välttämättömänä käyttää edellä mainittuja tämän artiklan mukaisia oikeuksiaan, se ilmoittaa toiselle osapuolelle päätöksestään kirjallisesti.

15 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1) Kaikki tämän sopimuksen tulkinnasta tai

Article 14

Cessation of Cooperation

1. If either Party at any time following entry into force of this Agreement:

(a) does not comply with the provisions of Articles 7, 8, 9, 10 or 11 or

(b) terminates or materially violates a safeguards agreement with the IAEA;

the other Party shall have the right to cease further cooperation under this Agreement, to suspend or terminate this Agreement and to require the return of any nuclear material, material and equipment transferred under this Agreement and any special fissionable material produced through the use of nuclear material, material and equipment so transferred.

2. If either Party exercises its rights under this Article to require the return of any nuclear material, material or equipment, it shall, after its removal from the territory of the other Party, reimburse the other Party for the fair market value of such nuclear material, material or equipment.

3. If either Party deems it necessary to exercise the above-mentioned rights under this Article, its decision to do so shall be notified to the other Party in writing.

Article 15

Settlement of Disputes

1. Any dispute arising out of the interpretation or application of this Agreement shall be

soveltamisesta aiheutuvat riidat ratkaistaan sovinnollisesti osapuolten välisillä neuvotteluilla tai kuulemisilla.

2) Jos riitaa ei saada ratkaistuksi keskinäisten neuvottelujen tai kuulemisten avulla, se voidaan molempien osapuolten pyynnöstä antaa välimiesoikeuden ratkaistavaksi. Tällainen välimiesoikeus muodostetaan tilapäisesti osapuolten yhteisellä sopimuksella kansainvälisen käytännön mukaisesti.

16 artikla

Voimaantulo, voimassaolo ja voimassaolon päättyminen

1) Tämä sopimus tulee voimaan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun molemmat osapuolet ovat ilmoittaneet toiselle osapuolelle diplomaattiteitse saattaneensa päätökseen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset oikeudelliset menettelyt.

2) Tämä sopimus on voimassa kymmenen (10) vuotta, ja sen voimassaolo jatkuu ilman eri toimia viisi vuotta (5) kerrallaan, ellei jompikumpi osapuoli ilmoita toiselle osapuolelle kirjallisesti kuusi (6) kuukautta ennen sopimuksen voimassaolon päättymistä aikovansa irtisanoa sopimuksen.

3) Tätä sopimusta voidaan milloin tahansa muuttaa molempien osapuolten kirjallisella suostumuksella. Tällainen muutos tulee voimaan tämän artiklan ensimmäisessä kohdassa määrättyjen menettelyjen mukaisesti.

4) Tämän sopimuksen voimassaolon päättymisestä tai sen irtisanomisesta huolimatta sen 7, 8, 9, 10, 11 ja 13 artiklan sisältämät velvoitteet ovat voimassa, kunnes osapuolet toisin sopivat.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Helsingissä, 23 päivänä lokakuuta 2013, kahtena kappaleena suomen, korean ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Mikäli tulkintaeroja syntyy, englanninkielinen teksti on ratkaiseva.

settled amicably by negotiations or consultations between the Parties.

2. If a dispute cannot be settled by means of mutual negotiations or consultations, it may, at the request of both Parties, be submitted to an arbitral tribunal for its decision. Such arbitral tribunal shall be constituted ad hoc by mutual agreement between the Parties, in accordance with international practice.

Article 16

Entry into Force, Duration and Termination

1. This Agreement shall enter into force on the first day of the second month after the date when both Parties, through diplomatic channels, notify each other that they have completed internal legal procedures necessary for entry into force of this Agreement.

2. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years, and shall be automatically extended for additional periods of five (5) years, unless either Party notifies the other Party, in writing, of its intention to terminate it, six (6) months prior to its expiry.

3. This Agreement may be amended at any time with the written consent of both Parties. Any such amendment shall enter into force in accordance with the procedures stipulated in paragraph 1 of this Article.

4. Notwithstanding the expiration or termination of this Agreement, the obligations contained in Articles 7, 8, 9, 10, 11 and 13 of this Agreement shall remain in force until otherwise agreed upon by the Parties.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized for this purpose by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done at Helsinki, this 23rd day of October, 2013, in duplicate, in the Finnish, Korean and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Korean tasavallan hallituksen puolesta

For the Government of the Republic of Finland

For The Government of the Republic of Korea

Liite A

Annex A

Laitteet

Equipment

1) Ydinreaktorit: Ydinreaktorit, jotka voivat ylläpitää jatkuvaa ydinten halkeamisketjureaktiota, lukuun ottamatta nollaenergiareaktoreita, jotka ovat määritelmän mukaan reaktoreita, joiden plutoniumin enimmäistuotanto on korkeintaan 100 grammaa vuodessa.

2) Reaktoripaineastiat: Sellaiset metalliastiat, täydellisinä yksiköinä tai niiden tehdasvalmisteina osina, jotka on erityisesti suunniteltu ja valmistettu sitä varten, että niihin sijoitetaan kohdassa 1 tarkoitettun ydinreaktorin sydän, ja jotka kestävät primaarijähdytteen käyttöpaineen.

3) Reaktoripolttoaineen lataus- ja poistolaitteet: Käsittelylaitteet, jotka on erityisesti suunniteltu tai mukautettu polttoaineen lataamiseen edellä kohdassa 1 tarkoitettuun ydinreaktoriin tai sen poistamiseen reaktorista ja jotka pystyvät toimintaan tai käyttämään teknisesti edistyneitä asettamis- ja sijoittamislaitteita, jotka mahdollistavat monimutkaisia polttoainetoimintoja, esimerkiksi sellaisia toimenpiteitä, joissa polttoainetta ei tavallisesti voida silmämääräisesti havainnoida tai käsitellä suoraan.

4) Reaktorin säätösauvat: Sauvat, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu kohdassa 1 tarkoitettun ydinreaktorin reaktionopeuden säätämiseen.

5) Reaktorin paineputket: Paineputket, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu sisältämään kohdassa 1 tarkoitettun ydinreaktorin polttoaine-elementtejä ja primaarijähdytettä yli 50 ilmakehän käyttöpaineessa.

6) Zirkoniumputket: Putket tai putkisarjat, jotka on valmistettu zirkoniummetallista tai -seoksesta, joiden määrä on enemmän kuin 500 kilogrammaa vuoden jakson aikana, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu käytettäväksi kohdassa 1 tarkoitettussa ydinreaktorissa ja joissa hafniumin painosuhte zirkoniumiin on pienempi kuin 1:500.

1. Nuclear reactors: nuclear reactors maintaining controlled fission chain reaction, excluding zero power reactors (the latter is defined as a reactor with a maximum plutonium production level not exceeding 100g annually).

2. Reactor vessels: metal vessels – manufactured blocks or their major manufactured parts –specially designed and produced for containing a nuclear reactor core, (definition of a reactor is given in Paragraph 1 above), and withstanding the operating pressure of the nuclear reactor’s primary coolant.

3. Machines for reactor fuel loading and unloading: manipulator equipment specially designed or adjusted for reactor fuel loading or unloading, (definition of a reactor is given in Paragraph 1 above), and performing loading operations, or having complex technical positional characteristics that allow the performance of complex fuel loading-unloading operations, such as, for instance, operations in which visual examination or fuel access is not possible.

4. Control reactor rods: rods specially designed or fabricated for reaction rate management in a nuclear reactor, (definition of which is given in Paragraph 1 above).

5. Reactor pressure pipe: pipes specially designed for fuel cells and the nuclear reactor’s primary coolant (definition of a reactor is given in Paragraph 1 above) with an operating pressure of more than 50 atmospheres.

6. Zirconium tubes: zirconium and zirconium alloys in the form of tubes or assemblies of tubes, in amounts exceeding 500kg annually, specially designed for their use in a reactor (definition of which is given in Paragraph 1 above), and in which the proportion of hafnium to zirconium is less than 1:500 by weight.

7) Primaarijähdytepumput: Pumput, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu kiertämään primaarijähdytettä kohdassa 1 tarkoitettussa ydinreaktorissa.

8) Reaktorin sisällä olevat osat: Reaktorin sisällä olevat osat, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu käytettäväksi kohdassa 1 tarkoitettussa ydinreaktorissa, sisältäen reaktorisydämen tukipylväät, polttoainekanavat, termiset suojat, suuntauslevyt sydänritilät ja diffuuserilevyt.

9) Lämmönvaihtimet: Lämmönvaihtimet (höyrygeneraattorit), jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu käytettäväksi kohdassa 1 tarkoitetun ydinreaktorin primaarijähdytekierrrossa.

10) Neutronisäteilyn havainnointi ja -mittausvälineet: Neutronisäteilyn havainnointi ja -mittausvälineet, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu kohdassa 1 tarkoitetun ydinreaktorin neutronivuotasojen määrittämiseen.

11) Säteilytettyjen polttoaine-elementtien jälleenkäsittelylaitokset ja niitä varten erityisesti suunnitellut tai valmistetut laitteet: Säteilytettyjen polttoaine-elementtien jälleenkäsittelylaitokseen kuuluvat laitteet ja komponentit, jotka joutuvat tavallisesti suoraan kosketukseen säteilytetyn polttoaineen ja tärkeimpien ydinmateriaalien ja halkeamistuotteiden kanssa ja jotka säätelevät niiden prosessivirtoja.

12) Polttoaine-elementtien valmistuslaitokset: Polttoaine-elementtien valmistuslaitokseen kuuluvat laitteet ja komponentit, jotka joutuvat tavallisesti kosketuksiin ydinaineen tuotantovirran kanssa tai prosessoivat suoraan tai ohjaavat ydinaineen tuotantovirtaa tai sulkevat ydinaineen ilmatiiviisti suojakuoren sisään.

13) Uraanin isotooppien erotukseen tarkoitettujen laitokset: Erityisesti uraanien isotooppien erotukseen suunniteltuihin tai valmistettuihin laitteisiin ja laitoksiin, lukuun ottamatta analyttisiä laitteita, kuuluvat myös kaikki tärkeimmät erityisesti erotteluprosessia varten suunnitellut laitteet.

14) Raskaan veden valmistuslaitokset: Raskaan veden valmistuslaitokseen kuuluvat myös deuteriumin ja deuteriumyhdisteiden väkevöittämiseen erityisesti suunnitellut tai

7. Primary coolant pumps: pumps specially designed for the circulation of the primary coolant of a nuclear reactor definition of which is given in Paragraph 1 above.

8. Nuclear reactor internals: nuclear reactor internals specially designed or prepared for use in a nuclear reactor as defined in Paragraph 1 above, including support columns for the core, fuel channels, thermal shields, baffles, core grid plates and diffuser plates.

9. Heat exchangers: heat exchangers (steam generators) specially designed or prepared for use in the primary coolant circuit of a nuclear reactor as defined in paragraph 1 above.

10. Neutron detection and measuring instruments: instruments specially designed or prepared for determining neutron flux levels within the core of a reactor as defined in paragraph 1 above.

11. Plants for reprocessing irradiated fuel cells and equipment specially designed or manufactured therefor: plants for reprocessing irradiated fuel cells, including equipment and components, which in normal operation enter into direct contact with irradiated fuel and major nuclear material and control technological flows of the irradiated fuel, nuclear material and fission products.

12. Plants for the production of fuel cells: a plant for the production of fuel elements, including equipment, which in normal operation enters into direct contact with or is used for processing or controlling productive flows of nuclear materials, or equipment with the help of which nuclear material is loaded into a fuel element cladding.

13. Plants for the separation of uranium isotope: plants for the separation of uranium isotope, including equipment, other than analytical equipment, specially designed or prepared for uranium isotope separation as well as each major item of equipment specially designed for the separation process.

14. Plants for the production of heavy water: plants for the production of heavy water, including equipment specially designed or manufactured for the enrichment of deute-

valmistetut laitokset ja laitteet ja näiden toiminnan kannalta tärkeät kokoonpanot ja komponentit.

rium or its compounds, as well as any details important for the plant operation.

Liite B

Annex B

Reaktoreiden muut kuin ydinmateriaalit

Material

1) Deuterium ja raskas vesi: Deuterium ja kaikki deuteriumyhdisteet, joissa deuteriumin suhde vetyyn on suurempi kuin 1:5000 ja joita käytetään liitteen A kohdassa 1 tarkoitettussa ydinreaktorissa määrinä, jotka ylittävät 200 kilogrammaa deuteriumatomeja 12 kuukauden aikana.

2) Ydinteollisuudessa käytetty grafiitti: Grafiitti, jonka puhtausaste on parempi kuin 5 ppm booriekvivalenttia ja jonka tiheys on suurempi kuin 1,50 grammaa kuutiosenttimetriä kohden, määrinä, jotka ylittävät 30 metrijärjestelmän tonnia 12 kuukauden aikana.

1. Deuterium and heavy water: deuterium and any deuterium compounds, in which the proportion of deuterium to hydrogen is more than 1:5000, for the use in a nuclear reactor (definition of a reactor is given in Paragraph 1, Annex A), in amounts exceeding 200kg of deuterium atoms in a twelve-month period.

2. Nuclear grade graphite: graphite with a level of purity higher than 5 parts per million (boric equivalent) and with a density more than 1.50g for a cubic centimeter, in amounts exceeding 30 metric tons in a twelve-month period.